

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
O M Ø 6 6 G	3 0 0 0	2 0 1 9 - 0 2 - 2 2
Kursnamn	Omvårdnad GR (A), Omvårdnadens kunskapsområde	
Provnamn	Individuell skriftlig tentamen	
Ort	Östersund	
Termin		
Ämne		

Anonymitetskod _____

Platsnummer _____

Mittuniversitetet
MID SWEDEN UNIVERSITY

Institutionen för omvårdnad
Mittuniversitetet
Sundsvall/Östersund

TENTAMEN

Omvårdnad, sjuksköterskeprofessionens utveckling, vetenskapsteori, forskningsmetod och lagstiftning 4 hp

Sjuksköterskeprogrammet, 180 hp, Omvårdnad, VT-19, Termin 1
Kurskod OM066G

Max poäng 52 p

A Framstående	49,5 - 52p	95 %
B Mycket bra	44 - 49p	85 %
C Bra	39 - 43,5p	75 %
D Tillfredsställande	36,5 - 38,5 p	70 %
E Tillräckligt	34 - 36p	65 %
Fx och F , underkänd	< 33,5p	< 65 % =Ny tentamen krävs.

Poäng _____ Betyg _____

Datum: 2019-02-22

Skrivtid: 5 timmar

Antal sidor: 13

Hjälpmedel: Inga

Information till student och tentamensvakt: Skriv anonymitetskod, platsnummer och svaren på tentamensformuläret! Om handstilen är svår/oläslig kan bedömningen av svaret påverkas. Om du garderar dig genom att räkna upp fler svarsalternativ än vad som efterfrågas rättas endast så många alternativ som efterfrågas, i den ordning du har skrivit dom.

Lycka till!

Kursansvariga lärare:

Marie Ericsson, Sundsvall

Petra Agnholm och Cecilia Segevall, Östersund

OMVÅRDNAD OCH SJUKSKÖTERSANS PROFESSIONSUTVECKLING

1. Under åren har omvårdnadsteorier växt fram, och de används en hel del i sjuksköterskors forskning. Under en period i mitten av 1900-talet skapades omvårdnadsteorier delvis utifrån ett bestämt behov. Vilket? Markera rätt svar. **(1p)**

Man formulerade dem för att sätta fingret på vad sjuksköterskeutbildningarna skulle innehålla	
Man ville tvätta bort arvet efter Florence Nightingale	
Alla andra teoretiker var män, därför var det viktigt med teorier som kvinnor hade formulerat	

2. Utifrån vad du vet om Florence Nightingale, vad nedan tänker du dig ingår i sjuksköterskans profession och ansvar? Markera rätt svar. **(1p)**

Att bestämma vilka medicinska behandlingar patienten ska ha	
Miljön runtomkring personen och välbefinnande för patienten	
Att bestämma vilka undersökningar som ska göras på patienten för att kunna ställa en medicinsk diagnos	

3. Du är sjuksköterska på en vårdavdelning på ett sjukhus. Du lägger märke till att de patienter som får veta att de ska genomgå större undersökningar på röntgenavdelningen äter mindre än de brukar under den dagen de ska genomgå undersökningen. Eftersom nutrition är viktigt för tillfrisknandet tycker du att det är viktigt att titta närmare på detta.

Du börjar föra mat- och vätskelista på alla personer som vårdas på avdelningen under en period, och det visar sig att det stämmer att det är så. Då frågar du de patienter som det gäller varför de inte äter lika mycket, och de berättar att det är för att de är oroliga för undersökningarna. Det kallar du "undersöknings-oro".

Vad ur det påhittade fallet ovan beskriver ett fenomen och vad beskriver ett begrepp? Markera rätt svar för påståendena. **(1p för varje rätt svar, max 2p)**

	Fenomen	Begrepp
Du lägger märke till att de patienter som får veta att de ska genomgå större undersökningar på röntgenavdelningen äter mindre än de brukar under den dagen de ska genomgå undersökningen.		
"Undersöknings-oro".		

4. Sjuksköterskeyrket är en profession. För att yrket ska vara en profession krävs att det uppfyller vissa kriterier. *Medlemmarna i kåren delar vissa gemensamma värderingar och mål* är ett sådant kriterium. Ett annat är att det *eventuellt finns en yrkesetisk kod*. Ange ytterligare två kriterier för att yrket ska vara en profession.

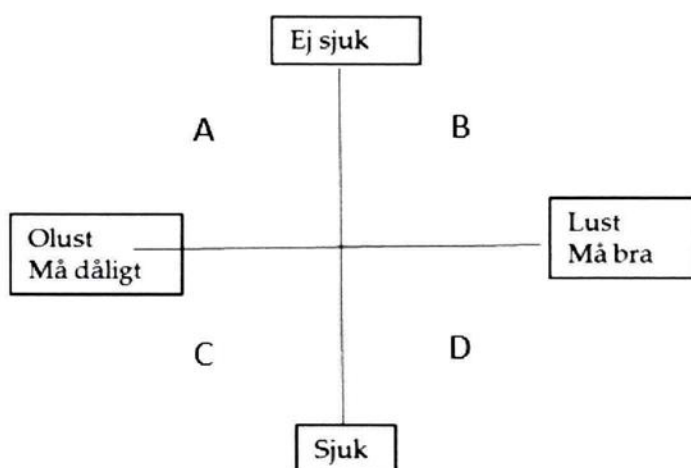
(1p för varje rätt svar, max 2p)

5. Jasmine är 32 år gammal och har spelat fotboll sedan hon var liten. Redan på högstadiet började hon träna med A-laget i en klubb som spelade i högsta divisionen. Som 21-åring såldes hon till en utländsk klubb där hon gjorde stor succé, och sedan dess har hon varit fotbollsproffs. Ungefär samtidigt fick hon börja spela i landslaget och har under alla år varit en viktig spelare där. Hon är också väldigt omtyckt utanför planen och får ofta skriva autografer när hon går på stan både i Sverige och i landet där hon bor.

I en ligamatch för ett halvår sedan gick hon in i en närkamp med en spelare från motståndarlaget. Hon kände en kraftig smärta i knät och förstod att hon inte kunde spela mer i den matchen. Lagets läkare ordnade så att Jasmine fick genomgå olika undersökningar för att klargöra vad som hänt i knät. Det visade sig att smärtan berodde på en fraktur (benbrott) och att flera ligament var skadade.

Var befinner sig Jasmine i hälsokorset? Ringa in rätt bokstav (A, B, C eller D) i figuren nedan.

(1p)

6. Vilken av dimensionerna i hälsokorset beskriver Jasmines subjektiva hälsa? Markera rätt svar.

(1p)

Dimensionen frisk – sjuk	
Dimensionen Lust/må bra – Olust/Må dåligt	

7. En annan teori om hälsa är begreppssamlingen "illness, sickness och disease". Vilka påståenden beskriver Jasmynes "illness" och "disease"? Markera rätt svar.

(1p för varje rätt svar, max 2p)

Påstående	Illness	Disease
Jasmynes smärta i knät		
Undersökningsfynden (man ser en fraktur och att ledband är skadade)		

8. Vad beskriver dimensionen "sickness"?

(1p)

9. Jasmine tränade länge för att komma tillbaka till fotbollsplanen. Men skadan var för omfattande – hon kom inte tillbaka till sin tidigare kapacitet och fick väldigt ont vid hård belastning vid träningar och matcher. Till sist insåg hon att karriären var över.

Hur tänker du att Jasmyns livsvärld förändrades av att hon var tvungen att sluta spela fotboll?
Motivera!

(1p för relevant motivering)

10. Bertil är 92 år gammal och bor på det boende där du arbetar som sjuksköterska. Ikväll säger Bertil att han har så väldigt ont i magen och känner sig "snurrig" i huvudet. Du pratar med Bertil och frågar vad han har ätit, när han hade avföring senast och om han har kissat. Du vet att Bertil brukar ha problem med trög mage, du har sett till att han får några katrinplommon och fiberrik gröt varje morgon för att hålla magen igång.

När du undersöker Bertil visar det sig att han har feber. Du ringer till läkaren som ordinerar urinprov. Du får också ge Alvedon mot febern. Urinprovet ser du resultatet på direkt och kan meddela det till läkaren. Det visar sig att Bertil har en urinvägsinfektion, som läkaren skriver ut läkemedel mot.

a. Vad i texten ovan är tecken på sjukdom? Ge ett exempel. **(1p)**

b. Vad i texten ovan är symptom på sjukdom? Ge ett exempel. **(1p)**

c. Vad i texten ovan beskriver en oberoende åtgärd som du som sjuksköterska utför? Ge ett exempel. **(1p)**

d. Vad betyder det att en åtgärd du som sjuksköterska utför är en beroende åtgärd? **(1p)**

11. När du undersöker Bertil tar du tempen i hans öra med en elektronisk örontermometer. Hans temperatur är 38,3 grader, det betyder att hans kroppstemperatur är förhöjd med 1,3 grader. Du klämmer också på hans mage för att känna om du känner något onormalt. Tarmarna är mjuka och han reagerar inte med smärta när du undersöker.

Vilka typer av kunskap använder du dig av när du undersöker Bertil? Ange två typer av kunskaper och motivera dina svar.

(1p för varje typ av kunskap med relevant motivering, max 2p)

12. Omvårdnadsforskaren Katie Eriksson menar att lidande är något som vi som människor alla drabbas av. Hon har formulerat tre typer av lidande. Vilken typ av lidande utifrån Erikssons teori beskriver nedanstående beskrivningar?

(1p för varje rätt svar, max 3p)

Beskrivning	Typ av lidande
Lidande som är en följd av sjukdom eller adekvat behandling	
Lidande som kan kopplas till att till exempel bli kränkt eller uppleva vanmakt i relation till vården eller vårdaren	
Lidande som härrör från en persons hela livscykel och kan handla om upprepade mönster som att till exempel inte få visa känslor eller om starka händelser som gör att personen funderar på existentiella frågor	

13. Vad heter det systematiska arbetssätt som vi sjuksköterskor arbetar efter i vårt dagliga arbete med de personer vi möter? **(1p)**
14. Ett sätt att se på en persons hälsa är att ha ett salutogent perspektiv. Salutogenes betyder "hälsans ursprung", vi vill då veta vad det är som gör att vi bibehåller eller återfår hälsa.
- a. Viktigt i det salutogenetiska perspektivet är KASAM. Vad betyder förkortningen KASAM? **(1p)**
- b. Vilka är de tre delarna (dimensionerna) som vi kan mäta för att få fram en persons grad av KASAM? **(1p för varje rätt svar, max 3p)**
- c. Förklara vad en av delarna innebär. **(1p)**

Anonymitetskod _____

Platsnummer _____

15. Dra streck mellan orden och deras rätta betydelser.

(0,5p för varje rätt svar, max 2p)

Holism

Helhetssyn

Kön

Bemyndigande

Genus

Socialt/konstruerat kön

Empowerment

Biologiskt kön

16. Vad betyder det att ha en *kulturell medvetenhet* i våra möten med personer vi vårdar?

(1p)

